

BOORSPOELING OPNIEUW IN DE EEMS? TIJD VOOR ACTIE!

CarlaMma

Drieëntwintig september jl. was de einddatum van de 'tijdelijke' vergunning die de Nederlandse Aardolie Maatschappij had om boorspoeling in het Eems-Dollardgebied te lozen. Na die datum, zo was de afspraak, had de NAM een alternatieve bergingsplaats gereed moeten hebben voor haar afvalstromen. Dat had ze niet. Waren in het verleden andere smoezen goed voor uitsstel van een afdoende aanpak, dit keer was het 'de veranderde samenstelling' van de boorspoeling die de gekozen oplossing, zijnde stort in de AKZO-zoutmijnen in Twente, in de weg stond.

In Noorderbreedte is al eerder over de boorspoelingslozingen geschreven. Jaarlijks voert de NAM 200.000 m³ van dit zoute water, waaraan verschillende stoffen worden toegevoegd, af naar de Eems, alwaar lozing plaatsvindt in de Bocht van Watum, ten noorden van Delfzijl. Belangrijkste bezwaar tegen deze lozingen is de vertroebeling die daardoor in het water ontstaat. En in troebel water is het slecht toeven voor verschillende organismen. Behalve uit milieuhygiënisch oogpunt, is dit ook een erg schadelijke zaak voor de visserij; de garnalenstand bv. neemt af door deze lozingen. Niet voor niets stelt de beleidsnota van de regering over de Waddenzee, de PKB Waddenzee, een uitdrukkelijk verbod voor lozing van boorspoeling. Ook—en mede gebaseerd op de PKB—de uitspraak van de Kroon nav. het beroep van de Werkgroep Eemsmond tegen de nu verlopen vergunning laat aan duidelijkheid niets te wensen over: na 23 september 1986 moeten de lozingen van boorspoeling beëindigd zijn! (KB, 12 februari 1986).

Toch bestaat de NAM het om opnieuw een vergunning aan te vragen. En ook Rijkswaterstaat bestaat het om zo'n vergunning wederom af te geven. Weliswaar onder de versluiserende term: 'afvalwater, bestaande uit het effluent van behandelde boorspoeling'. Trouwens ook lozing van niet aan de bron gezuiverd afvalwater wordt door de PKB Waddenzee niet toegestaan. Waarom dan toch steeds opnieuw deze lozingen doorgezet? Er zijn immers goede alternatieven voorhanden.

De commissie boorspoeling en boorgruis heeft de verschillende mogelijkheden om dit spul op te bergen, te zuiveren dan wel te lozen op een rijtje gezet. Eén van de mogelijkheden—en volgens de werkgroep de bes-

te— is een vergaande scheiding en zuivering van de afvalstroom met een landberging van het vaste afval. De resterende stroom zout water (geheel gezuiverd) mag dan wel naar zee. De NAM—en in haar kielzog RWS— blijft deze oplossing omzeilen. Hoewel men dat niet hardop durft uitspreken is de oorzaak daarvan een financiële.

Zoals zo vaak het geval is, wordt een milieuprobleem weer tot een centenkwestie herleid. De f 15 tot 25 miljoen (de schattingen lopen nogal uiteen) die een dergelijke scheidingsinstallatie plus berging zou moeten kosten, moet voor een bedrijf als de NAM—voortdurend schermend met haar goede bedoelingen voor de Waddenzee—toch gemakkelijk op te hoesten zijn. Ook minister Smit-Kroes, zo bezorgd om de Waddenzee en zo begaan met onze onderwaterbodem—'het zorgenkindje van de komende decennia'—zou beter moeten nadenken vóór ze haar ambtenaren weer een vergunning laat afgeven. Door ditzelfde Ministerie is immers de hierboven aangehaalde PKB Waddenzee mee-ondertekend.

Bovendien is dit Ministerie ook al eens op haar vingers getikt over deze zaak door de Nationale Ombudsman, Prof. Rang, na het indienen van een klacht. Het is dan ook wel een staaltje van negatieve moed om opnieuw een 'tijdelijke' vergunning af te geven.

Zoutkoepels

Achter deze hele kwestie zit meer verborgen dan men op het eerste gezicht zou denken. De 'tijdelijkheid' van de vergunning wordt nu, verdedigd met het argument dat over twee jaar een alternatief, zijnde berging in andere zoutkoepels dan die van AKZO, gereed kan zijn. Deze zoutkoepels—het is bekend— zijn gelegen in

Groningen en Drente. Evengoed is bekend dat als er eenmaal een zoutkoepel geopend wordt voor berging van boorspoeling, dat er dan even zo gemakkelijk chemisch afval en tzt. kernafval achteraan gaat. En daar zitten we hier in het noorden niet om te springen. Sterker nog: we zullen dat met man en macht tegenhouden. Als dat lukt, betekent dat voor de boorspoelingskwestie een voortdurend verlengen van de 'tijdelijke' vergunning voor lozing op de Eems. De Werkgroep Eemsmond pikt dat niet langer. Zij wenst niet gedwongen te worden om te kiezen uit twee kwaden. Zeker niet nu een goede oplossing, de 'scheiding- en berging op land' variant voorhanden is. De Werkgroep heeft dan ook op 24 september—dele dag dat er geen boorspoeling meer mocht worden geloosd, immers de nieuwe vergunning is nog niet rechtsgeldig— de zeesluit van Delfzijl symbolisch tot verboden-doorvaartgebied voor NAM-boorspoelingschepen verklaard. Door middel van spandoeken werd dit duidelijk gemaakt.

Naast deze actie is de werkgroep opnieuw tegen de nieuwe vergunning in beroep gegaan. Ook is een schorsingsverzoek ingediend. Dit laatste houdt in dat verzoekt wordt de vergunning niet geldig te laten zijn zolang niet door de Raad van State over het beroep een uitspraak is gedaan. En zolang de vergunning niet geldig is mag er niet geloosd worden. Kunnen de garnalen en pekelkreeftjes even op adem komen in de Bocht van Watum. Als tenminste de NAM zich houdt aan deze wettelijke regels.

Op 16 oktober wordt door de Raad van State het schorsingsverzoek behandeld. In een volgend nummer zullen wij over de voortgang rapporteren.

